

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 stycznia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 12 stycznia 2022 roku, odmówił B. S. wydania zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy, jak i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Organ rentowy wskazywał, iż konto płatnika składek B. S., NIP: (...), według stanu na dzień 17 stycznia 2022 roku wykazuje zaległości z tytułu składek na: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres 08-11.2008 r., 02-06.2012 r. w kwocie – należność główna: 6.385,60 zł, koszty upomnienia: 52,80 zł, koszty egzekucyjne: 209,87 zł; Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres 08.2008 r. – 09.2010 r., 09.2011 – 06.2012 r. w kwocie – należność główna: 6.212,92 zł, koszty upomnienia: 184,80 zł, koszty egzekucyjne: 223,60 zł; Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 08-11.2008 r., 03-06.2012 r. w kwocie – należność główna: 496,23 zł, koszty upomnienia: 52,80 zł, koszty egzekucyjne: 20,70 zł.

W decyzji podnoszono, iż od powyższych zaległości należy naliczyć odsetki za zwłokę liczone do dnia zapłaty włącznie.

/decyzja z dnia 17 stycznia 2022 roku – k. 3-3v załączonych akt rentowych/

W dniu 15 lutego 2022 roku wnioskodawczyni B. S., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę poprzez zobowiązanie organu rentowego do wydania wnioskodawczyni zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, ewentualnie o zmianę decyzji poprzez stwierdzenie, iż wnioskodawczyni nie posiada zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy organowi rentowemu celem ponownego rozpoznania, jak również o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz wnioskodawczyni kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Odwołująca się skarżonej decyzji zarzuciła:

- I. Naruszenie art. 24 ust. 4 i ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie i nieuznanie zaległości składkowych wnioskodawczyni za przedawnione;
- II. Naruszenie art. 218 § 1 k.p.a. w zw. z art. 217 § 2 pkt 2 k.p.a. poprzez niewydanie wnioskodawczyni zaświadczenia o treści żądanej i zgodnej z posiadanymi przez organ rentowy ewidencjami i informacjami;
- III. Naruszenie art. 9 k.p.a. poprzez niezwrócenie się do wnioskodawczyni o udzielenie niezbędnych wyjaśnień;
- IV. Naruszenie art. 219 k.p.a. poprzez uznanie, że wnioskodawczyni nie może być wydane zaświadczenie o żądanej treści;
- V. Naruszenie art. 107 § 1 pkt 6 i § 3 k.p.a. poprzez wydanie decyzji bez wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni podnosiła, iż nie była wzywana przez organ rentowy do wyjaśnienia interesu prawnego w uzyskaniu zaświadczenia, a obowiązek dociekania takiego interesu po stronie wnioskodawcy, statuuje dla organu art. 9 k.p.a. Zdaniem wnioskodawczyni, o ile organ rentowy miał wątpliwości, co do interesu prawnego wnioskującego o wydanie zaświadczenia, winien zażądać od niego wykazania owego interesu przed dokonaniem odmowy wydania zaświadczenia. Wnioskodawczyni zarzucała organowi rentowemu, iż pomimo zweryfikowania stanu konta płatnika składek, nie zestawiał on tejże wiedzy z posiadanymi informacjami w zakresie czynności egzekucyjnych przeciwko dłużnikowi i ich skuteczności, a w szczególności nie przeprowadził z urzędu wnioskowania w zakresie przedawnienia należności. Wnioskodawczyni wskazywała, iż w 2015 roku zakończyła prowadzoną działalność gospodarczą w Polsce, z którą związane mogły być ewentualne zaległości i na stałe wyemigrowała z kraju do Wielkiej

Brytanii, gdzie zamieszkiwała do dnia złożenia odwołania. Do chwili wymeldowania, jak i zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej, wnioskodawczynie nie zostały doręczone żadne zawiadomienia, czy też decyzje, które mogłyby wpłynąć na uznanie za skutecznie przerywające, czy zawieszające bieg 5 – letniego terminu przedawnienia należności z tytułu składek, czy też innych odprowadzanych na rachunek płatnika prowadzony przez organ rentowy. W ocenie skarżącej, kwoty wyszczególnione w zaskarżonej decyzji uległy przedawnieniu i nie mogły stanowić podstawy dla odmowy wydania zaświadczenia o wnioskowanej treści.

/odwołanie – k. 3-4/

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 21 marca 2022 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania powołując się na argumenty, jak w zaskarżonej decyzji i jednocześnie podnosząc, iż bieg terminu przedawnienia należności z tytułu składek został zawieszony poprzez wszczęcie postępowania egzekucyjnego: za okres 08.2008 r. - 09.2010 r. – zajęcie wynagrodzenia za pracę, za okres 09.2011 r. – 06.2012 r. – zajęcie rachunku bankowego.

/odpowiedź na odwołanie – k. 10-10v/

Na rozprawie w dniu 16 września 2022 roku pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie, z kolei pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/oświadczenia pełnomocników stron – e – protokół z dnia 16 września 2022 roku – 00:02:59 i dalej/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie B. S. urodziła się w dniu (...).

/bezsporne/

Wnioskodawczynie w dniu 15 sierpnia 2002 roku rozpoczęła wykonywanie działalności gospodarczej pod nazwą (...) B. S. w Ł., której przedmiotem było wykonywanie instalacji wodno – kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych.

/wydruk z (...) k. 7/

Wnioskodawczynie miała problemy z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W ostateczności, nie była w stanie ich spłacać.

/zeznania wnioskodawczynie – e – protokół z dnia 14 czerwca 2022 roku – 00:10:43 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 14 czerwca 2022 roku – 00:02:50 i dalej/

W październiku 2011 roku wnioskodawczynie wyjechała na stałe z kraju.

/zeznania wnioskodawczynie – e – protokół z dnia 14 czerwca 2022 roku – 00:10:43 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 14 czerwca 2022 roku – 00:02:50 i dalej/

W dniu 2 stycznia 2015 roku wnioskodawczynie zgłosiła swój wyjazd na pobyt stały za granicę. Krajem docelowym była Wielka Brytania.

Poprzedni adres pobytu stałego wnioskodawczynie od dnia 31 stycznia 2008 roku do dnia 2 stycznia 2015 roku to: ul. (...), (...)-(...) Ł.. Wymeldowania wnioskodawczynie dokonała w momencie poinformowania o emigracji stałej. Korespondencję kierowaną pod ten adres wnioskodawczynie odbierała do 2009 roku, później dokonywała tego babcia wnioskodawczynie.

/potwierdzenie zgłoszenia emigracji stałej – k. 6, nadto: zeznania wnioskodawczynie – e – protokół z dnia 14 czerwca 2022 roku – 00:10:43 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 14 czerwca 2022 roku – 00:02:50 i dalej/

W dniu 28 stycznia 2009 roku babcia wnioskodawczynie odebrała korespondencję kierowaną do B. S. z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, która zawierała upomnienia o konieczności uregulowania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 08.2008 r. – 11.2008 r.

/upomnienia – k. 301-311 załączonych akt rentowych, potwierdzenie odbioru – k. 297-298 załączonych akt rentowych/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystawił tytuły wykonawcze obejmujące wierzytelności o zapłatę zaległości z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okresy 08-11.2008 roku, 02-06.2012 roku w spornych kwotach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał zawiadomienia (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wynagrodzenie u dłużnika zajętej wierzytelności będącego pracodawcą, jak również zawiadomienia (...) BANK (...) S.A. z siedzibą we W., by ww. bank bez zgody organu egzekucyjnego nie dokonywał wypłat z rachunku bankowego B. S..

/tytuły wykonawcze wraz z zawiadomieniami – k. 39-40, k. 45-46, k. 75-76, k. 81-84, k. 101-104, k. 208-230v załączonych akt rentowych/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystawił również tytuły wykonawcze obejmujące wierzytelności o zapłatę zaległości z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okresy 08.2008 roku - 09.2010 roku, 09.2011 roku - 06.2012 roku w spornych kwotach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał zawiadomienia (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wynagrodzenie u dłużnika zajętej wierzytelności będącego pracodawcą, jak również zawiadomienia (...) BANK (...) S.A. z siedzibą we W., by ww. bank bez zgody organu egzekucyjnego nie dokonywał wypłat z rachunku bankowego B. S..

/tytuły wykonawcze wraz z zawiadomieniami – k. 15 i dalej załączonych akt rentowych, k. 114-125, 134-187, k. 232-273 załączonych akt rentowych/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystawił ponadto tytuły wykonawcze obejmujące wierzytelności o zapłatę zaległości z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy 08-11.2008 roku, 03-06.2012 roku w spornych kwotach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał zawiadomienia (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wynagrodzenie u dłużnika zajętej wierzytelności będącego pracodawcą.

/tytuły wykonawcze wraz z zawiadomieniami – k. 49-52, k. 93-100, k. 280-296v załączonych akt rentowych/

Korespondencję zawierającą wyżej wymienione tytuły wykonawcze wraz z zawiadomieniami oraz upomnieniami Zakład Ubezpieczeń Społecznych doręczał wnioskodawczynie na adres ul. (...), (...)-(…) Ł.. Korespondencja ta nie była odbierana przez wnioskodawczynię i po awizacji zwracano ją do nadawcy.

W dniu 30 lipca 2012 roku odbioru korespondencji dokonała babcia wnioskodawczynie.

/koperty wraz z adnotacją o awizacji, potwierdzenia odbioru – k. 29-30, k. 35-36, k. 59-60, k. 73, k. 104, k. 108, k. 125, k. 127, k. 130, k. 132-133, k. 190-191, k. 204-205 załączonych akt rentowych/

Pismem z dnia 9 lutego 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przekazał Naczelnikowi Urzędu Skarbowego Ł. odpisy tytułów wykonawczych o numerach (...), (...) oraz (...) dotyczących wierzytelności o zapłatę zaległości z tytułu składek na okres 05-06.2012 roku i wniósł o przeprowadzenie egzekucji ze środka, do którego zastosowania nie jest uprawniony Dyrektor Oddziału ZUS. Organ rentowy wskazał, iż w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie ww. tytułów wykonawczych nie wyegzekwowano należności na pokrycie opłaty manipulacyjnej. Opłata za czynności nie powstała – zajęcie nieskuteczne.

/pismo kierowane do Naczelnika Urzędu Skarbowego – k. 31 załączonych akt rentowych/

Pismem z dnia 31 sierpnia 2021 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego Ł. wskazał, iż B. S. nie figuruje w (...), jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. Z analiz baz danych wynika, iż nie posiada stałego źródła dochodu w kraju. Ponadto, Naczelnik zwrócił uwagę, iż B. S. nie figuruje w rejestrach Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych, jako właściciel, bądź współwłaściciel jakichkolwiek nieruchomości. W Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców, B. S. nie figuruje, jako właściciel pojazdu. Naczelnik podniósł, iż w bazach danych Urzędu skarbowego brak jest informacji o składnikach majątku wnioskodawczynie znajdującego się na terenie działania Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł., do egzekucji których nie jest uprawniony Dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł..

/pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł. – k. 3 załączonych akt rentowych/

Wnioskodawczynie miała wiedzę o zajęciu jej rachunku bankowego.

/zeznania wnioskodawczynie – e – protokół z dnia 14 czerwca 2022 roku – 00:10:43 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 14 czerwca 2022 roku – 00:02:50 i dalej/

W dniu 6 listopada 2015 roku wnioskodawczynie B. S. zakończyła wykonywanie działalności gospodarczej.

/wydruk z (...) k. 7/

W dniu 12 stycznia 2022 roku B. S. złożyła wniosek o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

/wniosek – k. 1 załączonych akt rentowych/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił na podstawie powołanych dowodów, na które składała się dokumentacja zgromadzona w aktach sprawy oraz załączonych aktach ZUS, jak również posiłkowo zeznania wnioskodawczynie B. S..

Zeznania wnioskodawczynie zasługiwały na uwzględnienie w niewielkim zakresie, bowiem w przeważających granicach ich treść rozmijała się. B. S. zasłaniała się również niepamięcią, co do okoliczności stanowiących przedmiot postawionej tezy dowodowej. W związku z powyższym, Sąd zestawiając ze sobą powołane zeznania, jak i treść całej dokumentacji, powziął stosowną wiedzę o zdarzeniach dotyczących opłacania przez odwołującą się składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, jak również o prowadzonym wobec niej postępowaniu egzekucyjnym. Należy przy tym podkreślić, iż strona skarżąca nie kwestionowała wiarygodności akt postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł.. Po dokonaniu właściwego wnioskowania, Sąd Okręgowy uznał, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych przy wydaniu zaskarżonej decyzji nie naruszył obowiązujących przepisów prawa czyniąc jednocześnie prawidłowe ustalenia w oparciu o dostępne dla niego dane.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu, jako bezzasadne.

Spór w niniejszym postępowaniu sprowadzał się do oceny, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w oparciu o istniejące podstawy faktyczne i prawne prawidłowo wydał decyzję z dnia 17 stycznia 2022 roku, na podstawie której odmówił B. S. wydania zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek.

Stosownie do treści art. 217 § 1 k.p.a. (tekst jednolity Dz.U.2021.735 z późn. zm.), organ administracji publicznej wydaje zaświadczenie na żądanie osoby ubiegającej się o zaświadczenie.

Zgodnie z § 2, zaświadczenie wydaje się, jeżeli:

- 1) urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego wymaga przepis prawa;
- 2) osoba ubiega się o zaświadczenie ze względu na swój interes prawny w urzędowym potwierdzeniu określonych faktów lub stanu prawnego.

Zaświadczenie powinno być wydane bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni (§ 3).

Zaświadczeniem organ potwierdza jedynie istnienie określonego stanu na podstawie posiadanych danych. Zaświadczenie nie jest aktem woli, lecz jedynie aktem wiedzy. Nie rozstrzyga żadnej sprawy, nie tworzy nowej sytuacji prawnej i nie kształtuje bezpośrednio stosunku prawnego. Nie stanowi, więc realizacji kompetencji do orzekania przez organ w danej sprawie administracyjnej, tj. ustalenia praw lub obowiązków jednostki (tak: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K., III SAB/Kr 55/22, LEX nr 3396989).

Na podstawie art. 218 § 1 k.p.a., w przypadkach, o których mowa w art. 217 § 2 pkt 2, organ administracji publicznej obowiązany jest wydać zaświadczenie, gdy chodzi o potwierdzenie faktów albo stanu prawnego, wynikających z prowadzonej przez ten organ ewidencji, rejestrów bądź z innych danych znajdujących się w jego posiadaniu.

Organ administracji publicznej, przed wydaniem zaświadczenia, może przeprowadzić w koniecznym zakresie postępowanie wyjaśniające (§ 2).

Organ administracji publicznej zobowiązany jest wydać zaświadczenie gdy potwierdzenia określonych faktów lub stanów prawnych wymaga przepis prawa (art. 217 § 2 pkt 1 k.p.a.), a także w sytuacji gdy osoba ubiega się o zaświadczenie ze względu na swój interes prawny w urzędowym potwierdzeniu faktów lub stanu prawnego (art. 217 § 2 pkt 2 k.p.a.). W tym drugim wypadku organ obowiązany jest wydać zaświadczenie, gdy chodzi o potwierdzenie faktów albo stanu prawnego, wynikających z prowadzonej przez ten organ ewidencji, rejestrów bądź z innych danych znajdujących się w jego posiadaniu (art. 218 § 1 k.p.a.), mogąc w takiej sytuacji, przed wydaniem zaświadczenia, przeprowadzić w koniecznym zakresie postępowanie wyjaśniające (art. 218 § 2 k.p.a.). Postępowanie to nie może polegać na dokonywaniu przez organ jakichkolwiek ocen, a tym bardziej ocen prawnych, ocena taka jest bowiem elementem kształtowania prawa, co jest niedopuszczalne w tego rodzaju postępowaniu. Organ nie może także dokonywać jakichkolwiek ustaleń faktycznych, z wyjątkiem ustaleń w zakresie dysponowania lub nie danymi, których dotyczy wnioski o wydanie zaświadczenia. Organ nie może więc w postępowaniu tym kwestionować zgodności ze stanem faktycznym zapisów znajdujących się w posiadanych dokumentach, ewidencjach i rejestrach. Jeżeli kwestia objęta żądaniem zaświadczenia budzi wątpliwości (jest sporna), organ powinien odmówić wydania zaświadczenia (tak: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 lipca 2021 roku, I OSK 268/21, LEX nr 3243977).

Jak stanowi art. 219 k.p.a., odmowa wydania zaświadczenia bądź zaświadczenia o treści żądanej przez osobę ubiegającą się o nie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.

Stosownie natomiast do treści art. 83b ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (w brzmieniu według t.j. Dz.U.2021.423 z późn. zm.), jeżeli przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego przewidują wydanie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, Zakład w tych przypadkach wydaje decyzję.

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (w brzmieniu według t.j. Dz.U.2009.205.1585), składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, zwane dalej "należnościami z tytułu składek", nieopłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej.

Jak normuje art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (w brzmieniu według t.j. Dz.U.2021.423 z późn. zm.), należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od pierwszego dnia miesiąca, w którym nastąpiło rozpoczęcie potrąceń ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych wypłacanych przez Zakład lub podjęcie pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do ostatniego dnia miesiąca, w którym zakończono potrącenia, lub do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego (ust. 5b).

W ocenie Sądu Okręgowego, decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest prawidłowa i znajduje potwierdzenie zarówno w ustalonym stanie faktycznym, jak i obowiązujących przepisach prawa. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych słusznie odmówił wnioskodawczyni wydania zaświadczenia potwierdzającego niezaleganie przez nią w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Jednocześnie, wszelkie zarzuty formułowane w treści odwołania okazały się nieuzasadnione, a w konsekwencji nie zasługiwały na aprobatę tutejszego Sądu.

W myśl art. 41 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (w brzmieniu obowiązującym według: tekst jednolity Dz.U.2000.98.1071), w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swojego adresu.

Zgodnie z treścią art. 42 § 1 k.p.a., pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy.

Pisma mogą być doręczane również w lokalu organu administracji publicznej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej (§ 2).

W razie niemożności doręczenia pisma w sposób określony w § 1 i 2, a także w razie koniecznej potrzeby, pisma doręcza się w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie (§ 3).

Jak normuje art. 43 k.p.a., w przypadku nieobecności adresata pismo doręcza się, za pokwitowaniem, dorosłemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. O doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorczy zawiadamia się adresata, umieszczając zawiadomienie w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy to nie jest możliwe, w drzwiach mieszkania.

Według art. 44 § 1 k.p.a., w razie niemożności doręczenia pisma w sposób wskazany w art. 42 i 43 pismo składa się na okres siedmiu dni w placówce pocztowej lub w urzędzie gminy, a zawiadomienie o tym umieszcza się w skrzynce na korespondencję lub, gdy to nie jest możliwe, na drzwiach mieszkania adresata albo biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, bądź w miejscu widocznym na nieruchomości, której postępowanie dotyczy; w tym przypadku doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia tego okresu.

W załączonych aktach rentowych znajduje się kompletna dokumentacja z prowadzonego przeciwko wnioskodawczyni postępowania egzekucyjnego przez uprawniony do tego organ tj. Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł.. O każdym kolejnym etapie tego postępowania, wnioskodawczyni była informowana poprzez kierowaną do niej korespondencją na adres ul. (...), (...)-(...) Ł.. Adres ten był adresem stałego pobytu widniejącym w ewidencjach

i stanowił adres do doręczeń dla płatnika składek B. S.. W myśl ustalonego stanu faktycznego, w październiku 2011 roku wnioskodawczyni wyjechała z kraju do Wielkiej Brytanii, jednakże zgłoszenia emigracji stałej dokonała dopiero w dniu 2 stycznia 2015 roku. Zgodnie z treścią potwierdzenia owego zgłoszenia, poprzedni adres pobytu stałego wnioskodawczyni tj. ul. ul. (...), (...)-(...) Ł., pozostawał aktualny w okresie od dnia 31 stycznia 2008 roku do dnia 2 stycznia 2015 roku. Z treści zeznań wnioskodawczyni jednoznacznie wynika, iż korespondencję kierowaną pod wyżej wymieniony adres odbierała do 2009 roku, później dokonywała tego babcia skarżącej, co zostało udokumentowane znajdującymi się w aktach rentowych potwierdzeniami odbioru przesyłek listowych. Sąd zważył jednak, iż w przeważającym zakresie dokumentacja organu rentowego nie była podejmowana przez B. S., a przesyłki po awizacji wracały do nadawcy tj. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Powyższa okoliczność została potwierdzona przedłożonymi przez stronę pozwaną kopertami wraz z zawartymi w nich dokumentami, jak i adnotacjami o niepodjęciu przesyłki w terminie.

Trzeba w tym miejscu podkreślić, iż B. S., decydując się na wyjazd z kraju, powinna zabezpieczyć możliwość pozyskiwania na bieżąco informacji o swojej sytuacji ubezpieczeniowej, zwłaszcza, że posiadała wiedzę o trudnościach w opłacaniu (a nawet niemożności spłacania) składek oraz zajęciu rachunku bankowego. To właśnie na wnioskodawczyni ciążył obowiązek należytego zadbania o powyższe interesy, a konsekwencjami niedopełnienia tych powinności nie można było obciążać Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jednocześnie zarzucając temu organowi bezpodstawną odmowę wydania zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek, skoro szereg dowodów wskazuje na skuteczne wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec płatnika składek B. S.. Fakt, iż osoba bliska wnioskodawczyni dwukrotnie otrzymała pisma organu egzekucyjnego przemawia za uznaniem, iż przy zachowaniu należytej staranności przez ubezpieczoną, mogła powziąć wiedzę o ich treści. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych wystawił szereg tytułów wykonawczych obejmujących wierzytelności z tytułu niezapłaconych w kwotach wskazanych w treści zaskarżonej decyzji składek na ubezpieczenia społeczne (za okres 08-11.2008 roku, 02-06.2012 roku), ubezpieczenie zdrowotne (za okres 08.2008 roku – 09.2010 roku oraz 09.2011-06.2012 roku), Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (za okres 08-11.2008 roku, 03-06.2012 roku). Wydanie żądanego zaświadczenia w istniejącym stanie faktycznym byłoby, w ocenie Sądu Okręgowego, dalece nieuprawnione.

Zarzut przedawnienia należności z tytułu składek, sformułowany przez skarżącą w odwołaniu, również nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych może na drodze egzekucji administracyjnej lub sądowej dochodzić należności z tytułu składek tylko wówczas, gdy nie uległy one przedawnieniu. W odróżnieniu od przedawnienia cywilnoprawnych roszczeń majątkowych, w przypadku których upływ terminu przedawnienia nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania, przedawnienie należności z tytułu składek powoduje wygaśnięcie zobowiązania składkowego.

Od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku termin przedawnienia należności z tytułu składek wynosił 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się one wymagalne. Do dnia 31 grudnia 2002 r. termin przedawnienia tych należności wynosił 5 lat. Ponieważ przepisy wprost nie stanowiły, czy do należności z tytułu składek, które stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2003 roku i nie uległy przedawnieniu do dnia 31 grudnia 2002 roku stosuje się 10-letni termin przedawnienia, istniały w tym zakresie wątpliwości. Wątpliwości te ostatecznie rozwił Sąd Najwyższy, który w uchwałach z dnia 2 lipca 2008 r., II UZP 5/08 oraz z dnia 8 lipca 2008 roku, I UZP 4/08 stanął na stanowisku, że do takich należności z tytułu składek stosuje się 10-letni termin przedawnienia.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku, na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców - zmieniającego treść art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, skrócony został okres przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne z 10 do 5 lat.

Należy zaznaczyć, że do składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, mają zastosowanie terminy przedawnienia odnoszące się do składek na ubezpieczenia społeczne. Co do tych ostatnich, wynika to z art. 19 ust. 2 ustawy z 29 grudnia 1993 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002r. Nr 9, poz. 85 ze zm.) i art. 30 ust. 2 ustawy z 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. Nr 158, poz. 1121 ze zm.). Natomiast co do składek na ubezpieczenie zdrowotne, to kwestię ich przedawnienia w okresie od 1 stycznia 1999 roku do 31 marca 2003 roku regulował przepis art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 6 lutego 1997 roku o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U 1997r. Nr 28 poz. 153 ze zm.), zgodnie z którym należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegały przedawnieniu z upływem 5 lat licząc od dnia, w którym składka stała się wymagalna. Przy czym ust. 3 tego przepisu stanowił, że w przypadku przerwania biegu terminu przedawnienia należności z tytułu składek przedawniają się najpóźniej po 10 latach od terminu ich wymagalności. Za zdarzenie prawne powodujące przerwanie biegu terminu przedawnienia przepis określał: odroczenie terminu płatności, rozłożenie spłaty należności na raty, każda inna czynność zmierzająca do ściągnięcia należności, jeżeli o czynności tej został zawiadomiony dłużnik.

Od dnia 1 kwietnia 2003 roku do przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne zastosowanie miał art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ (Dz. U. 2003r., Nr 45 poz. 391 ze zm.). Przepis ten brzmiał identycznie, jak art. 28 ust. 2 i 3 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, a więc regulacja w tym zakresie nie uległa zmianie. Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004, Nr 121 poz. 1264), z mocą obowiązującą od 1 lipca 2004 roku, przepis art. 33 ust. 2 w/w ustawy został zmieniony stanowiąc, że należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegają przedawnieniu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. po upływie 10 lat licząc od dnia, w którym stały się wymagalne w zw. z art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W przypadku składek na Fundusz Pracy stosownie do treści art. 56 obowiązującej do 30 kwietnia 2004 roku ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r Nr 58, poz. 514 ze zm.) oraz art. 107 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 ze zm.), obowiązującej od 1 maja 2004 roku, składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne.

Skoro do składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, mają zastosowanie terminy przedawnienia odnoszące się do składek na ubezpieczenia społeczne, to należy odwołać się do art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Termin przedawnienia należności w przypadkach określonych w art. 24 ust. 5a-6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ulega przerwaniu lub zawieszeniu. Przerwanie biegu przedawnienia ma ten skutek, że po ustaniu okoliczności powodującej przerwanie biegu przedawnienia, termin przedawnienia biegnie od nowa. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia sprawia zaś, że w terminie przedawnienia nie uwzględnia się co prawda okresu, w którym bieg przedawnienia był zawieszony, ale uwzględnia się okres przedawnienia, który poprzedzał okres zawieszenia. Zmiana stanu prawnego wprowadzona od 1 stycznia 2003 roku przez dodanie art. 24 ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczyła zawieszenia terminu przedawnienia. Przepis ten przewidywał zawieszenie biegu terminu przedawnienia, od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz sądowego, z wyłączeniem wcześniejszych faz postępowania. Na skutek kolejnej nowelizacji przepisów od 1 lipca 2004 roku ustawodawca rozszerzył zakres zawieszenia biegu terminu przedawnienia na okres od podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 maja 2021 roku, (...) (LEX nr 3182574), bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został

zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia może być dłuższe niż okres przedawnienia należności z tytułu składek, określony w art. 24 ust. 4 u.s.u.s. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, iż nie istnieje przepis, który nakazywałby umorzenie tego postępowania z uwagi na upływ czasu.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, iż ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych przewiduje w omawianym przypadku 5 – letni okres przedawnienia należności z tytułu składek wymienionych w treści spornej decyzji, jednakże ustawa nakazuje, by przy ocenie upływu ww. terminu wziąć pod uwagę m.in. okoliczność podjęcia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych czynności zmierzających do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o których dłużnik został zawiadomiony. Mając na względzie, iż skutek przyjęcia fikcji doręczenia (po awizacji) na adres B. S. widniejący w systemie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dokumentacji postępowania egzekucyjnego tj. tytułów wykonawczych, zawiadomień i upomnień, przyjmuje się, iż wnioskodawczyni została skutecznie powiadomiona o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, uszczegóławiając – o zajęciu wynagrodzenia za pracę, jak również zajęciu rachunku bankowego. W konsekwencji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych poprzez podjęcie stosownych czynności uregulowanych przepisami prawa, doprowadził do zawieszenia 5 – letniego biegu terminu przedawnienia należności z tytułu składek. Stanowisko przeciwne strony skarżącej, wobec powyższych ustaleń Sądu, okazało się zatem bezprzedmiotowe.

Wbrew twierdzeniom odwołującej się, organ rentowy nie naruszył przy wydawaniu zaskarżonej decyzji treści art. 9 k.p.a., ani art. 107 § 1 pkt 6 i § 3 k.p.a. W uzasadnieniu decyzji z dnia 17 stycznia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych jednoznacznie wskazał na podstawy faktyczne wydanego rozstrzygnięcia, które stanowiły zaległości z tytułu składek ujawnione na koncie płatnika składek. Organ rentowy nie zarzucał przy tym wnioskodawczyni braku wykazania interesu prawnego w uzyskaniu zaświadczenia, zatem nie wszczął w tym zakresie postępowania wyjaśniającego, którego przeprowadzenie, według powołanych przepisów, jest fakultatywne.

W ostateczności, uznając zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za odpowiadającą obowiązującemu prawu, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako bezzasadne.

I.S.